

Johann Joachim Weidner

Jo. Joachim Weidneri, Phil. & S. S. Theol. D. ... Hodie Universitatis Varniacæ Rectoris, Programma Funebre Ac Consolatorium, Cum Fato Non Expectato & Satis Lugubri, Vir Juvenis Prænobilis, Eruditissimus & Laudatissimus, Dn. Jo. Henricus Carstens, L. L. Stud. Strenuus, Solertissimus & eximiæ Indolis, Patria Wernigerodensis, In Academia Rostochiensi & in Ipso Jobelæo Lutheranorum secundo maximo, Anno M. DCCXXX. Die XXVII. Decembr. ... vivis excesserat ... Anno MDCCXXXI. vero, Die XXX. Januarii Corpus Ejusdem Demortuum ... ad sepulcrum celebriter deferebatur, in Parentis & Consanguineorum ...

Rostochii: Typis Io. Iac. Adleri, [1731]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1728770998>

Druck Freier Zugang

4°

Lehrprogramm
in Physik nachher
wissenschaftlicher
Kunden.

Jz II.

8/300

4

J Z II
8/300

-4°

85.
JO. JOACHIM WEIDNERI,
Phil. & S. S. Theol. D. ac Professoris P. O. Theol. Facult.
Senioris, & nunc Decani, Rev. Minist. Directoris, ac Pastoris Mariani,

HODIE
UNIVERSITATIS VARNIACÆ RECTORIS,
PROGRAMMA FUNEBRE
AC CONSOLATORIUM,

CUM FATO NON EXPECTATO & SATIS LUGUBRI,

VIR

JUVENIS PRÆNOBILIS, ERUDITISSIMUS
& LAUDATISSIMUS,

DN. JO. HENRICUS
CARSTENS,

L. L. Stud. Strenuus, Solertissimus & eximiae Indolis,
Patria Wernigerodensis,

In ACADEMIA ROSTOCHIENSI & in IPSO JOBE-
LÆO LUTHERANORUM secundo maximo,

ANNO M. DCCXXX. DIE XXVII. DECEMBR., circa vesperam,
hora VIII, ad IX. properante,

vivis excefferat, & beata Analyfi ad Coelicolas,

qua animam Sanguine CHRISTI purificatam & absolutam,
adsumtus,

ANNO MDCCXXXI. vero, DIE XXX. JANUARI

CORPUS EJUSDEM Demortuum, solenniori Comitatu
cohonestatum, non sine insigni dolore totius Academiae

& omnium, qui Religionem, honestiora quæque & non fucatam pietatem
revereri religiosius didicerunt, ad sepulcrum celebriter deferebatur,

in PARENTIS & CONSANGUINEORUM,

properum hunc casum acerbissime dolentium,

Justius SOLAMEN, officiose scriptum, & in PATRIAM ac ad

HONORATISSIMAM FAMILIAM,

cum Voto perennis Recreationis, humanissime transmissum.

R O S T O C H I I,

TYPIS IO. IAC. ADLERI, SERENISS. PRINC. & ACAD. TYPOGR.

1731 d. 30. Jan.

Vemadmodum SCHOLASTICI generatim
adversus THEOLOGIAM *Moralem*, docendo ac
scribendo multa designarunt, quæ ad hunc usque
diem nec admitti nec tolerari possunt; Ita præ-
cipue & peculiariter *Jesuitæ*, horridam illam opi-
nionem de *PROBABILISMO* *Actiōum humanarum*,
detestabilibus viis defenitantes, scandalum de-
derunt simpliciter inexpressibile; Quamvis etenim

ISTI omnia moverint, de omnibus disputaverint, &, dissentiendi ac
de omnibus disputandi causa, *ludicra* sæpius *DUBIA* excogitaverint,
incerta sic multoties reddentes, quæ in se & sua natura omnium sunt
longe certissima; Nihilominus tam blasphemis argutationibus uti
noluerunt, quam quidem *JESUITÆ* secundum *Probabilismum* suum
frivole satis usi sunt & hodie adhuc uti non detrectant. Non vacat,
ut de *ORIGINE* maledictæ hujus sententiæ prolixiora adferamus,
causam namque Ipsam abominabilem habebit omnis, qui consciēti-
am servare consuevit integram; Quid enim in eructatione tali erit
culpandum, quid & averſandum magis, quam dum asseritur de proba-
bili *CONSCIENCIA*, quod, si eandem quis, etiamsi erronea sit, aut vel
unius *Doctoris* nitatur autoritate, sequatur, non peccet, siquidem *Methodus*
dirigendi intentionem, ut licite aliquid fiat, solum sufficiat? Non
quidem nos fugit, quod Aliqui *Jesuitarum* crimen hoc a se devolvere
arduis locutionibus moliti sint; Sunt & revera inter illos, quibus
laxior Disciplina ista Moralis, maximopere displicet. Verum quod
tamen

tamen apud plurimos hujus congregationis & alios etiam Papæos, sublesta talis opinio extremis nisibus defendatur ac manuteneatur, in Solis disco positum est neminemque fugere potest, Qui solidius cognovit, quid ejus rei causa tentaverit HONORATUS FABRI, sub Bernardi Stubrockii nomine latitans? Quid intenderit ANTONIUS TERILLUS contra *Elcaldum*? quibus *Amadeus Guimenius* sive P. MOYA, PEROTTUS, Daniel & non pauci alii frigidum affuderunt; Quamvis & non ignoremus, quod ANTONIUS ARNALDUS, BLASIUS PASCALIS sub nomini *Ludovici Montaltii* latitans, *Petrus Nicolius*, vero nomine WILHELMUS WENDROCKIUS, & alii, strenue opposuerint: Dolendum tamen, famoso & pestilentissimo illo, de PROBABILISMO *Doctrinæ genere* invento, non tantum omnia LEGIS Divinæ Vincula laxata esse, sed & sceleribus omnibus portam patentissimam fuisse apertam. Non occultus nobis interea potuit esse canalus, unde *Jesuitæ* tetrum hunc suum ERROREM hauserint? Eundem namque ARISTOTELES protrusit, cui PROBABLE fuit, quicquid vel omnibus, vel pluribus, vel sapientioribus, iisque vel omnibus iterum, vel pluribus vel præstantioribus ita videretur; cum tamen rectius debuisset PROBABLE dicere *Consensionem hypotheseos* alicujus cum *circumstantiis*, circa rem aliquam obviis; Quo plures enim circumstantiæ hypothesei cuidam respondent, eo probabilior; quo pauciores, eo minus illa probabilis evadit, quodsi denique omnes responderint, tunc summa adest probabilitas; uti contra hypothesis aliqua nec probabilis, nec improbabilis est, ubi non plures respondent, quam non respondent; Et demum si *unica* modo circumstantia vere repugnet, plane falsam hypothesein aliquam esse appareat. Et bone DEUS! Quid non damni ubivis adferunt PRÆJUDICIA Auctoritatis ex quibus hæc hypothesis effabricata? Quam ergo nociva magis erunt in iis, quæ ad *Æternam mortalium Salutem* spectant, ad mentem excoecandam & a veritatis cognitione incorrigibiliter ferme averteandam? Id quod non ita pridem adhuc JOHANNES HENRICUS BARTHUS, CHRISTOPHORUS MATTHÆUS PFAFFIUS, V. C. M. COTTA & An. MDCCXXIX. M. GEORGIUS GOTTHELF DURINGIUS ad oculum monstrarunt.

Inter hæc vero nobis nec frustra disquirendum est: An non sint vel alibi, qui certa quapiam ratione statuunt, admitti debere Probabilissimum talem, minimum eidem non omnino dissimilem, qui & PROBABILISMUS Academicus dici mereat? Postquam etenim Dn. CHRIST. THOMASIUS omnibus persuadere voluit, LEGES NATURÆ, proprie dictas Leges non esse, sed tantum CONSILIA, quibus obligatio interna tantum & improprie sic dicta tribuenda sit; Qui & nec poenas proprie sic dictas seu positivas, hac quidem ratione, admittit, aut admittere potuit, sed tantum naturales h. e. tales, quæ per consecutionem naturalem ex hominum vitiis fluunt; tunc in Illustratione primæ suæ propositionis: *Facienda sunt, quæ vitam humanam reddunt maxime diuturnam & felicissimam*; tria Principia specialia, seu subordinata posuit, pro triplici hocce Juris Naturalis Objecto, HONESTO, DECORO, JUSTO. Primum nimirum Principium HONESTI, ex ejus sententia fuit: *Fac tibi, quæ ab aliis tibi vis fieri*; DECORI: *Fac aliis quæ tibi vis fieri*; JUSTI: *Non fac aliis, quæ tibi non vis fieri*. Et tunc pecu-

peculiariter etiam in hanc sententiam delatus est, quod *EXEMPLA* ubique maximam partem faciant: Et, si eadem desint, consilium & dominium frustranea habuit; Qui poenas & præmia inania iudicavit. Addidit &, quod exempla maxime profint circa regulas *JUSTI*; Hinc namque Doctores vult exemplis suis prælucentes. Nostrium non est, ut de his hypothefibus prolixior nostram feramus sententiam; Quilibet interim sagacior luculentius advertet, quod cum *LEGES* & tam celebratum *JUS NATURÆ*, revera detur, Is omnio, qui præjudicatis his *Thomofianis* opinionibus immerfus est, nesciat: Quid bonum, quid malum, quid rectum, quid vero iniquum, sed coeco solum impetu Exempli sequatur; Si non & eo ipso adseruerit, quod pactorum, conventionum & foederum inter Reges maxime & Summos Imperantes nulla sit firmitas & vacilla ac caduca reddiderit reliqua omnia; Eo quod *imprudentiæ* labem contrahi demum opinatus est, quam quidem magnopere non curandam esse, iudicabit dum declarationis consilia insuper habuit, facile sibi persuadebit porro. Nobis saniora suppeditat Principia *JUS* istud *NATURÆ Divinum*, invariabile ac inviolabile; Quemadmodum enim expresse dignoscimus, quod *DEUS* *Almus* ac *Benignissimus*, omnia ea, quæ revera ad nostram Felicitatem faciunt, serio velit; Quod repugnantibus nobis ea propter sanctissimam Normam præscribens, quin cordibus inscribens, etiam, huic suæ judiciariæ Voluntati adversantes, non casualiter, sed revera puniat, tam quidem emphatica ratione, ut convincantur singuli delinquentium sentiantque, a *DEO Supremo Omnium JUDICE* se puniri, quemadmodum ipsa Summa Ejusdem *SANCTITAS* ac *JUSTITIAS* postulat; Ita longe magis ex S. Codice docemur omniumque plenissime perficimur, ut non modo ipsimet credamus Veritatibus Revelatis, earundemque Divinam Virtutem omni tempore ac modo agnoscamus, sed & confirmati sumus in eo, nullam praxin in toto Christianismo reperiri aut effici posse sine hac Veritatum Revelatarum alma *RADICE* ac sine *stemma* coelesti Religionis, super quod quidem ascendentes, eidem implantati, cum eodem coaduniti & ejusdem vires experientes, non possunt, nisi bona producere Opera, & Orbi sistere exempla irreprehensibilia. Quatenus etenim se regi, duci & elevari patiuntur, per Media salutifera, eatenus & ex *DEO* sunt nec mortaliter peccant.

Non igitur *PROBABILISMUS* obtinebit in *Academiis* ad Personas suspensus, sed si novum Vocabulum efformare licet, *DEMONSTRATISMO* opus est in iisdem; per Quem ad veritates Revelatas & Jus Naturæ desiguntur omnes, qui in iis docent aut discunt; Non enim suspenditur sequela ab *Exemplis*, sed exempla omnia suspenduntur a *Regulis* ac *Dogmatibus*, nec *JUSTITIA* rerum peragendarum, aut jam præstitarum dependet, vago quodam ambitu, ab *Exemplis*, sed omnia ac singula secundum *Legem* & *Testimonium DEI* iudicanda ac absolvenda sunt.

Non fugit nos, quod *LUTHERUS* T.I. *Altenb.* descripturus ex *DANIELE*, quot variis Schematibus, gestibus, lemuribus & hypocribus superbiat *papatus*? p. 677. scripserit: Die Zwölffte, und das wir für die letzte rechnen, ist der grosse Schlund und das weite Thor der Hölle, ein solch Seberd, daß so gar ein unmäßig fast ein gut Ansehen hat, das unglaublich

anglaublich ist, nemlich die hohen Schulen, da Meinendig werden, und
 den Nahmen **GOTTES** verlästern, der erste Eingang ist, dar-
 nach ist daselbst ein freyer muhtwilliger Wandel in alle Laster; Sed de
Papeis Universitatibus docet & accusationem suam citato in Loco
 profundius probat. Diffiteri id etiam non possumus, quod *Elenchus*
 requisitus, & *Epamorthosis* in *Academiis* reliquis sit, & vel ipsis **LUTHE-**
RANIS; Quem in finem multum profuisse judicamus aureum istud
 Scriptum **JOANNIS MATTHÆI MEYFARTHI**, quod sub Rubro
 der Christlichen Erinnerungen, von den aus den Evangelischen Hohen
 Schulen in Deutschland, an manchen Ort entwichenen Ordnungen und
 ehrbaren Sitten, und bey diesen elenden Zeiten eingeschlichenen Bar-
 bareyen. *Schleusfingæ* prodiit. Interea tamen *Arnoldinæ calumniæ* fa-
 cile refellent semet ipsas: Et si hodie de *Academiis* blaterant homines
 parvi judicii, tunc non advertunt satis, quod eo ipso non *Professori-*
bus adeo, aut *Mystris*, qui in *Academiis* degunt, sed præcipue **MAGI-**
STRATIBUS tam *Summis*, quam *subalternis* contumelias & injurias
 frivole parent, ac revera obrectationum nunquam sint immunes;
 Inde & mirum nobis cognitu fuit, quod non ita pridem **THEOLO-**
GUS quispiam, dum **STUDIOSOS** excitare voluit ad Orationem ac pre-
 ces, scribere potuerit: *Accedit, alterumque inter causas naturales locum*
tenet, magna, quæ ubique fere regnat, scholarum & ACADEMIARUM
corruptio. Nullibi fere, quam in his solutior vivendi ratio, nullibi plures
 voluptatum illecebræ, nullibi plura ad peccandum irritamenta, inimo nullibi
 major peccatorum impunitas. Cum officinæ virtutum, & domicilia sapientiæ,
Academiæ esse debeant, vitiorum omnium nullibi, quam in iis, letior efflorescit
seges. Nec aliorum modo, qui juvenilis sunt ætatis, sed, quod dolendum maxime,
 qui ipsimet virtutis, & sapientiæ exemplum juvenibus præire debebant, di-
 ctis, factis, dogmatibus, aguntur in transversum teneræ mentes, & ad turpia
 quævis abducuntur. Jam, cum plerique, qui ad *Academias* accedunt, jam
 antea eam animo conceperint opinionem, in iis quidvis sibi fas esse, libertatis-
 que, quam jactitant academicæ hanc esse indolem, ut impune peccare liceat;
 Quid mirum, si augeantur potius quam emendentur aut corrigantur juvenum
 vitia. Et quis non beatum felicemque censeat, qui isti malorum torrente non
 una abripitur? Aut si quis salvus incolumisque ex tot periculis evasit? Ad
 spirituales causas quod attinet, nemo est, qui non intelligat, infernalem geni-
 um tum illis, qui Doctorum munere in Ecclesia funguntur, tum qui eodem ali-
 quando fungi cupiunt, maxime insidiari; Hos enim si variis peccatorum la-
 queis irretitos, suos fecerit, per eosdem integros deinde hominum greges ad
 eternam trahere perniciem ei haud difficile erit.

Sunt in omni **REPUBLICA** nævi, aliquando incorrigibiles, & Rei-
 publicæ forma facilius teste **LIPSIO**, laudatur, quam evenit: Aut, si
 evenit, haud diuturna esse potest. Sed certe! philosophandum hic
 est, non ex nudis speculationibus, sed ex practicis fundamentis. Distin-
 guendum quoque est, inter id, quod est simpliciter optimum & quod
 ex hypothesis certæ alicujus gentis bonum est. Nulla enim forma Rei-
 publicæ ita accurate potest Legibus adornari, quin per socordiam aut
 malitiam Imperantium ex illo ipso Regimine, quod in Salutem Ci-
 vium institutum est, aliqua incommoda in eosdem redundare queant;
 Morborum siquidem atque vitiorum, multis in Rebuspublica, non minus,
 quam in singulis hominibus uberrima datur seges. Hinc, quibus civita-
 tes infestantur, alios videmus oriri ex malitia hominum, alios ex Prava
 dispositione ipsius civitatis. Inde alia vocari audias vitia hominum,
 alia vitia Statu. Videatur **LIPSIUM** solidissime explicans, & ex **PU-**

B

FEN.

FENDORFFIO hæc eadem comprobans *Illustris* DN. REINHARDUS. in *Theatro Prudentiæ Elegant.* p. 513. f. : Sic & judicandum est de ACADEMIIS, & quæ DEI est Gratia! Hasmet ipsas tam spurcas non invenimus, minimum non tam *generaliter* debacchandum magis, quam scribendum erat de Academiis. Manent quidem & requisita semper sunt pia Monita, Legum strictior executio, & quicquid facere potuit tam ad DOCENTIUM, quam DISCENTIUM vera commoda; Sed conspicuum id quoque evadit, vel in Academiis ipsis, si non omnibus, pluribus tamen, reformationem contigisse laudatissimam; In iisdem namque secundum tenorem Legum, Omnes boni Professores audiunt ac meditatione pio revolvunt excitationem *Religiosissimi* SCRIVERI, quæ in *Seelen-Schatz* P.I. §. XL. sincerissime publicata est his quidem verbis: Ihr auch, ihr Lehrer in hohen und niedrigen Schulen, habt eine schwere Verantwortung der zarten Seelen halber, die eurer Aufsicht anvertrauet sind, über euch! Ach! erbarmet euch, über den fast verwüsteten Pflanz-Garten Gottes und seiner Kirchen! Die meisten jungen Leute sind einem jungen Baume gleich, um welchen, ehe er recht zu Kräften, und zum Wachsthum kommt, eine wilde Hopfen-Rebe, ein Winde-Kraut, oder dergleichen verderbliches Gewächs sich schlinget, und ihn verderbet. Das Gottlose Wesen nimmt sehr überhand, und die zarten Herzen werden bald Anfangs damit angefochten, und eingenommen; Ach steuret, wehret, rettet, so viel ihr könnet und vermöget! Pflanzet nebst denen weltlichen Wissenschaften, das seligmachende Erkenntniß Gottes und JESU CHRISTI, die wahre Gottseeligkeit in die junge Herzen, lehret sie nicht allein was zur Welt gehöret, sondern auch was zum Himmel führet. Einen gelehrten Mann erziehen, ist viel, einen heiligen und Gottseeligen, vielmehr. Was ist das Wissen ohne Gewissen? Was hilft's, wenn wir lernen GOTT und den Himmel in vielen Sprachen nennen und lernen doch nicht, wie wir JESUM recht erkennen, fürchten, lieben und vertrauen, und in diesen gelangen sollen? Noverunt namque MAGISTRATUS omnes, noverunt & PROFESSORES, quod Scholæ & Academiae sint *semina* concredita agro publico, unde Principes primitias frugum colligunt, quæ Regna ipsorum reddunt abundantia prosperitate; Sint *torques* Divitiis graves, exornati & contexti unionibus pretiosissimis, quibus Diadema ipsorum exornatur; Sint *fundamenta* fortia, quæ domum regiminis faciunt subsistere inconcussam, & superioritatem Sceptri inviolabilem; Noverunt, quod faciant ad Gloriam DEI: Extinguant ignorantiae ignem: Emolliant mores nec finant esse feros; Noverunt, quod Civitatibus his ipsis Mediis, sua accrescat potentia, cum eo confluent, non tantum, qui ad tempus erudiri cupiunt sed etiam alii homines, qui opportunitate loci & commodis uti volunt. Non potest igitur non reprehensor vagus ac spernendus esse is iste, qui scommata effundit in eos & calumniarum existit magis concinnator, quam ut laudet lautius DOCENTIUM in Academia fidelem sollicitudinem, advertere nolens ad emolumenta STUDIOSORUM, quorum felicius, quæ DEI laus est! in Academiis est propagatio.

Et En! si DEO id placuisset, ut in vivis superesset VIR *Juvenis Prænobilis*, DN. JOANNES HENRICUS CARSTENS, tunc non modo ipse significavisset, quam fideliter studiis ipsius velificati sint *fideles* Ipsius PRÆCEPTORES, sed & testis extitisset sat probatus, quod qua RELIGIONEM simul nutritus sit *Verbo Veritatis*, & cum abs *hypocritico* PERFECTISMO abshorreat omnes in ACADEMIA & in ECCLE-

ECCLESII *Docentes* nostris omnes, nihilominus nil eorum intermissum sit, quod **FIDEM** *Ipsius Salvificam* formare firmareque valuerit, in hunc finem, quo *miseriæ suæ* satis conscius & perpetim memor existeret, atque **MEDIA** *unice salutifera* frequentius adhiberet; hoc felicissimo successu, ut multum remotus abs omnibus iis, quos nec novimus nec ferimus, qui puta, quod blaterant quodque horridum & detestatum nobis est, in *protervia ac facinoribus inhonestis* vitam degere non abnuunt. Immo, si de **SEDULITATE** Ejusdem testimonia forent ferenda & de probitate ac pietate, nunc beati **DN. CARSTENII**, documenta promenda, tunc **DEUS** id novit, & Omnes, qui Eundem noverunt, ardue contestabuntur, quod in sincera probitate ac pietate tempus id absolverit, in quo nunc & ultra annum jam specimina verissima prostant, præcipue, cum & id non dimittendum, quod revera *Gratiam inveniit coram DEO & hominibus*, Nosque Omnes, dum tales Advenas acceptamus gratiosissime, immo amplexamur, Eorum in numero Selectissimum Nostrum Dominum Carstenium suspexerimus, inter Eos non secundas, sed comprimās sustinentem partes.

Quod interim ad **DEI** vias attinet, & ad nostra obsequia, tunc placuit **SUPREMO** rerum omnium Arbitro, ut **VIRUM** Juvenem tam exoptatum, rebus nostris exesse voluerit. Dies siquidem vigesimus septimus Decembris erat **ANNI** *Lutheranorum JOBELÆI maximi*, in quo vespertinis moris & hora septima ad octavam properante, placide in **DOMINO** obdormivit & Animam *Salvatori JESU CHRISTO*, Sanguine **SUO** purificatam ac sanctificatam, lubens ac non sine **SPIRITUS S.** solatio ac recreatione, credens & pius reddidit.

De **FAMILIA** *Ipsius Nobis* non datum est, ut prolixiora adjiciamus, præterquam, quod resciverimus, *Beatum Nostrum CARSTENIUM* Anno **MDCCII**, *Wernigerodæ* lucem hanc vidisse & a *Beato Parente*, **DN. JOANNE WILHELMO CARSTENS**, Cive præcipuo illius urbis ac Genitore suo, per **BAPTISMA** *Salutis*, **DEO** Trinuni sit traditus, Qui & postea solícite curavit, ut felicius educaretur; Postquam & ad annum ætatis *decimum quartum* pervenerat, idoneus jam habitus fuit, qui *Guelpherbitum* inviseret, & aliquot annis ibidem Scholam celebrem frequentaret; Postea etiam in *Schöningensi Gymnasio* tres annos absolvit, tandem vero **LUBECAM** ivit, ubi ad anni spacium *Celeberrimum* **DN. SEELENII** multo cum fructu audivit; Ita quidem ad Altiora tendens, Anno **MDCCXXIX.** die **X.** Octobris huc concessit, ubi & satis nobis manifestum evenit, quibus vestigiis ductus, Academiam nostram visitaverit? Et quo omnibus dispalescat, qualis inventus sit *dilectissimus Noster* **CARSTENIUS**, ut semper, ita præcipue sub finem *Vitæ* laudabiliter gestæ, tunc **VIR Summe Rev. ac Religiosissimus**, **DN. PETRUS BECKERUS**, *Mathes. Prof. P.O. Celeberrimus & ad Divum Jacobi Pastor vigilantissimus ac meritissimus*, *Fautor Collega ac Affinis noster estimatissimus atque charissimus*, sequentia nobis de beato **CARSTENIANO** *abitu vel obitu*, communicare voluit:

Cum ego die **XXV.** Decembris Anni præteriti & **FERIA Prima** **NATIVITATIS CHRISTI**, ad *Cathedram Ecclesiasticam* ex Officio meo properabam, ecce tunc ad beatum nunc **STUDIOSUM** **DN. CARSTENIUM** vocatus, statim & finita Concione, hora **X.** Eundem visitans, inveni, quod magna anxietate & strictis pectoris doloribus ac inde effecta gravi inquietitudine corporis & animi laboraret, querulans; quod nunc ad secundum immo tertium diem, vehementissima hac ægrimonia affligeretur, ut nec somnum adsciscere nec corpus

uum tam vehementer afflictum, lectui committere, sed miseras mali moras, sedendo tolerare deberet; Tunc quidem precibus meis defatigavi *Benignissimum Nostrum* MISERATOREM, ut IPSIUS *Gratia* ad respirationem veniret, minimum abs impatientia non superaretur; Incitavi & IPSUM, qua vires a DEO mihi concessas, ut animum non desponderet, & fiducia se non exsolveret omni, in quem finem MYSTERIUM *Sanctissimi* NATIVITATIS *Festi* & infinita solamina Credentium, inde ad ipsos redundantia propinavi; quod puta per *Unigenitum* FILIUM DEI & per *fratrem* Nostrum JESUM CHRISTUM acceptati & adoptati sumus in *filios* DEI, Ipseque ceu PATER noster Coelestis Gratiam & Amorem vere ac eminentissime perfectum Paternum, in *morbis, afflictionibus*, quin in *ipsa morte* non nobis denegaturus, cum nullibi sit decurtatus, aut negatus; Qui potius credentibus mancipetur, gratis donetur & ad ultimam analysin proprius nobis maneat, in hoc videlicet Nostro Redemptore & nostrum gratia nato JESULO; & reliqua. Diligenter & inquisivi; Num morbum sibi met adsciverit, & ulla quapiam via causa extiterit ejusdem, non dimittens, inquirere, de vera ejusdem origine: Verum tam promptus ac alacer regessit; quod, quantum ejus recordetur, in se & suis deviationibus nil eorum collocare possit, quin potius ad subitas territiones & metum inde incussum omnia referret, in quo omni tamen, fata *Clementissimi* NUMINIS patienter toleraverit & eadem, quantum in viribus esset, solcite represerit; Cum & instarem ac solatio Divino agram mentem, in doliferis istiusmodi casibus, refocillare intenderem, tam exoptato successu res mea cessit, ut pace spiritali dotatus Aeger, levamen non exiguum declararet, anxii precibus a me volens, ut coram DEO afflictiones suas ac morbum sat infestum religiose commendarem, & DEO etiam publice in Ecclesia miseriam adlatam pie concrederem.

Sed in eadem *Feria* sanctiori, circa horam XII. meridianam, Me iterum advocatum voluit, & cum aderam, enixissime desideravit, ut sancta Absolutione & Synaxi illum impetirer; Quamvis S. hoc Epulo ante quinque modo hebdomades publice in *Ecclesia Jacobaeo* usus fuisset. Non potui itaque desiderio ipsius quicquam derogare & statim ac sine mora, avide hoc *salutiferum Medium* expetenti, quod quidem gestibus ac verbis largissime significabat, praesto fui ac ad actum ipsum me, plenus gaudio ac deliciis Spiritualibus accinxi, occasionem arripiens ex *Historia* PARALYTICI, verbaque dulcissima JESU ipsi explicans, quae Matth. IX. v. 2. consignata sunt: CONFIDE FILI, REMISSA SUNT TIBI PECCATA TUA. In applicatione itidem firmiter annunciai Eidem REDEMPTORIS *nostri* OMNIPOTENTIAM, CUI id parum sit, ut ad hanc vitam restituat, & sanitate nos donet, QUI potius aeterna nobis paraverit gaudia, ad quae omnibus modis & longe potiori jure, sit nobis adspirandum. ILLE vero non tantum, ut Christianos decet, Fide vera armatus, Absolutionem accepit, & S. hacce Coena fructus est, sed & se totum deinde, pia aequanimitate, Voluntati Divinae commisit, promptus & paratus, ut secundum Voluntatem DEI aut viveret aut moreretur. Hinc & GOELI ac REDEMPTORI suo, tam Corpus, quam Animam se commissurum esse, quousque intellectus ac rationis non foret impos, ardue adseverabat. In quibus *omnibus* acquiescere mihi datum est, & Qui deinde socias ipsi aegrotanti praeberunt manus, eandem constantiam Ipsius largiter observaverunt, laudaveruntque; donec tandem *Feria Nativitatis III.* Beatissimo obitu mactatus, quae Animam in Coelestia tractus est habitacula.

Videbunt ex his omnes, qua via ductus sit ad DEUM in Academia nostra; Quam bene Studiis suis operam navaverit; & quo demum beato obitu ex hac mortalitate decesserit! Non superesse aliud quid remur, quam ut *Relicta* *pietissima* MATRI Coelestia desuper solatia apprecemur, toti Familiae millenas Salutes exoptemus, & tandem VIRIS *Juvenibus* in Academia nostra degentibus, Memoriam tam probi & inculpati Clientis maximopere inculcemus; Simulq; humaniter ac ex Officio O.O.O. Cives, Doctores & Discipuli studiorumque Patronos & Fautores invitemus, admoneamusque, ut Exequias *Beati nostri* CARSTENII frequenter & condolentes eant; Sic quidem non obliti Excitationis illius, quam *Syracides* Cap. XXXIX. 15. reliquit. *Super mortuo elice lacrymas, & tanquam dura passus incipe ibrenum juxta judicium ejus involve corpus ejus, & ne despicias sepulturam ejus; Amarum fac planctum, & calidum fac luctum, & fac fletum, juxta dignitatem ejus, diem unum. & duci,*

calumniae ergo, & consolationem accipe doloris causa
P. P. SUB SIGILLO RECTORALI ACADEMICO,
Ipso sepulturae die XXX. Januarii Anno MDCCXXXI.
Conventus erit in Aede Jacobaeae, hora prima pomeridiana.

✻✻✻ (•) ✻✻✻

ESUS Docentes nostris omnes, nihilominus nil eorum inter-
 fit, quod FIDEM ipsius *Salvificam* formare firmareque value-
 hunc finem, quo *miseriae suae* satis conscius & perpetim me-
 xisteret, atque MEDIA unice *salutifera* frequentius adhiberet;
 icissimo successu, ut multum remotus abs omnibus iis, quos
 ovimus nec ferimus, qui puta, quod blaterant quodque horri-
 detestatum nobis est, in *protervia* ac *facinoribus inhonestis* vitam
 non abnuunt. Immo, si de SEDULITATE Ejusdem testimo-
 ent ferenda & de probitate ac pietate, nunc beati DN. CAR-
 II, documenta promenda, tunc DEUS id novit, & Omnes, qui
 m noverunt, ardue contestabuntur, quod in sincera probitate
 ate tempus id absolverit, in quo nunc & ultra annum jam spe-
 verissima prostant, praecipue, cum & id non dimittendum,
 vera *Gratiam* invenerit coram DEO & hominibus, Nosque Omnes,
 ales Advenas acceptamus gratiosissime, immo amplexamur,
 in numero Selectissimum Nostrum Dominum Carstenium su-
 imus, inter Eos non secundas, sed comprimis sustinentem partes.
 Quod interim ad DEI vias attinet, & ad nostra obsequia, tunc
 SUPREMO rerum omnium Arbitro, ut VIRUM-Juvenem tam
 s nostris exesse voluerit. Dies siquidem vigesimus
 bris erat ANNI *Lutheranorum JOBELAEI maximi*, in
 noris & hora septima ad octavam properante, placide
 dormivit & Animam *Salvatori JESU CHRISTO*, San-
 ficatam ac sanctificatam, lubens ac non sine SPIRI-
 c recreatione, credens & pius reddidit.
 ILIA ipsius Nobis non datum est, ut prolixiora adj-
 uam, quod resciverimus, *Beatum Nostrum CARSTE-*
 CCHIX, *Wernigerodæ* lucem hanc vidisse & a *Beato Pa-*
 NNE WILHELMO CARSTENS, Cive praecipuo il-
 nitore suo, per BAPTISMA *Salutis*, DEO Trinuni sic
 postea solícite curavit, ut felicius educaretur; Post-
 am ætatis *decimum quartum* pervenerat, idoneus jam ha-
Guelpherbitum inviseret, & aliquot annis ibidem Scho-
 sequentaret; Postea etiam in *Schöningensi Gymnasio* tres
 tandem vero LUBECAM ivit, ubi ad anni spacium
 SEELENIIUM multo cum fructu audivit; Ita quidem
 ens, Anno MDCCXXIX. die X. Octobris huc concessit,
 manifestum evenit, quibus vestigiis ductus, Academiam
 erit? Et quo omnibus dispalescat, qualis inventus sit
 CARSTENIUS, ut semper, ita praecipue sub finem
 gestæ, tunc VIR Summe Rev. ac Religiosissimus, DN.
 KERUS, *Matthes. Prof. P.O. Celeberrimus & ad Divum Jacobi*
imus ac meritissimus, Fautor Collega ac Affinis noster estu-
charissimus, sequentia nobis de beato CARSTENIANO
 communicare voluit:
 o die XXV. Decembris Anni præteriti & FERIA Prima
 S CHRISTI, ad *Cathedram Ecclesiasticam* ex Officio meo
 ecce tunc ad beatum nunc STUDIOSUM Dn. CAR-
 catus, statim & finita Concione, hora X. Eundem vi-
 quod magna anxietate & strictis pectoris doloribus
 gravi inquietitudine corporis & animi laboraret, que-
 nunc ad secundum immo tertium diem, vehementissi-
 onia affligeretur, ut nec somnum adsciscere nec corpus
 suum

B 2

suum

